

Sidonnaisuusilmoitukset

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Lakisääteinen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuus

Hyvinvointialuelain 89 § säätelee sidonnaisuusilmoitusten ilmoittamisvelvollisuudesta. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi. Lakisääteinen ilmoitusvelvollisuus koskee seuraavissa tehtävissä toimivia henkilöitä:

- aluehallituksen ja sen jaostojen jäsenet ja varajäsenet
- aluevaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat
- lautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat
- edellä mainittujen toimielinten esittelijät

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä oma-aloitteisesti kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeen tai tehtävään. Lisäksi henkilöllä on velvollisuus korjata viipymättä virheelliset tiedot ja ilmoittaa muutoksista muun muassa vanhentuneiden tietojen osalta. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Hyvinvointialuelain 89 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee niitä tietoja, joilla voi objektiivisesti arvioiden olla merkitystä virka- ja luottamustehtävien hoitamisessa. Tehtävän hoitamisen kannalta epäolennaisia tietoja ei ilmoiteta. Laissa ei kuitenkaan ole tarkemmin määritelty millä tarkkuudella ilmoitukset tulee tehdä, joten niiden merkittävyyden arvioinnissa joudutaan käyttämään tapauskohtaista harkintaa. Tulkinnan apuna voidaan käyttää Kuntaliiton [Sidonnaisuuksien ilmoittaminen kunnissa](#) –ohjetta (2023), jota voidaan soveltaa myös hyvinvointialueella.

Mikäli lakisääteisen ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevalla henkilöllä ei ole merkittäviä sidonnaisuuksia, tulee tästä huolimatta sidonnaisuusilmoitus täyttää. Tällöin merkitään sidonnaisuusilmoitus-lomakkeen asianomaiseen kohtaan ”ei ilmoitettavaa”.

Ilmoitusvelvollisuus koskee ainoastaan henkilön omia sidonnaisuuksia. Läheisten sidonnaisuuksia ei ilmoiteta.

Lisäksi tulee huomata, että sidonnaisuusilmoituksen jättämisen lisäksi henkilö on edelleen velvollinen ilmoittamaan mahdollisesta esteellisyydestään päätöksenteon yhteydessä.

Mitä ilmoitetaan:

Johto- ja luottamustehtävät elinkeinotoimintaa harjoittavissa yhteisöissä

Merkitään sidonnaisuusilmoituksen kohtaan ”Liike- ja ammattitoiminta”.

Ilmoitetaan johto- ja luottamustehtävät elinkeinotoimintaa harjoittavissa yhteisöissä, joilla voisi olla vaikutusta luottamus- tai virkatehtävän hoidossa.

- ✓ Ilmoitetaan toimiminen toimitusjohtajana, varatoimitusjohtajana, hallituksessa tai niitä vastaavissa tehtävissä toimiminen. Ilmoituksessa mainitaan organisaation nimi, toimiala, tehtävä

X Oy, Ikääntyneiden palveluasuminen, hallituksen puheenjohtaja

- ✓ Elinkeinotoiminta ei ole sidoksissa yhtiömuotoon. Yksi elinkeinotoiminnan olennainen tunnusmerkki on voiton tavoittelu tai toimeentulon hankkiminen liiketoiminnan kautta. Tästä syystä myös toiminimellä tai y-tunnuksella toimiminen kuuluu ilmoitettavaksi sidonnaisuudeksi, mikäli päätöksenteolla voisi olla taloudellista tai toiminnallista vaikutusta harjoitettuun liiketoimintaan.

Toiminimi, yksityiset lääkäripalvelut, yrittäjä

- ✓ Myös hyvinvointialue- tai kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen johto- ja luottamustehtävät ilmoitetaan.

Tytäryhtiö Oy, ikäihmisten palveluasuminen, hallituksen jäsen

- ✓ Viranhaltijat ilmoittavat sivutoimensa.

- ✗ Ei ilmoiteta elinkeinotoimintaa, jolla ei voisi olla mitään vaikutusta luottamus- tai virkatehtävän hoidossa. Arviointi vaatii tapauskohtaista harkintaa, onko toiminnalla vaikutusta hyvinvointialueen päätöksentekoon.
- ✗ Ei ilmoiteta asunto-osakeyhtiön hallituksen jäsenyyttä. Jos asunto-osakeyhtiö kuitenkin harjoittaa liike tai -sijoitustoimintaa hyvinvointialueen alueella, ilmoitetaan se sidonnaisuutena.

Merkittävä varallisuus

Merkitään sidonnaisuusilmoituksen kohtaan ”merkittävä varallisuus”.

Ilmoitetaan liike- tai sijoitustoimintaa varten hankittu merkittävä varallisuus, jolla voisi olla vaikutusta luottamus- tai virkatehtävän hoitoon.

Varallisuudesta huomioidaan sekä suorat että välilliset omistukset esim. yhteisöjen, yhtymien ja kuolinpesien kautta.

Ilmoitusvelvollisuus koskee vain liike- tai sijoitustoimintaan liittyvää varallisuutta, ei omassa tai perheenjäsenten käytössä olevaa omaisuutta.

- ✓ Ilmoitetaan merkittävä liike- ja sijoitustoiminnan varallisuus kuten omistukset ja omistusosuudet. Merkittäväksi omistusosuudeksi voidaan katsoa yli 20 %:n äänivalta. Ilmoituksessa mainitaan omistuksen laatu, kohde ja omistusosuus.

Osakkeenomistaja, X Oy, omistusosuus 70 %

Vastuunalainen yhtiömies, Y KY, omistusosuus 50 %

- ✓ Sijoitusasunnot tai liikehuoneistot, joilla voisi olla vaikutusta hyvinvointialueen päätöksentekoon. Ilmoitetaan kadunnimen tarkkuudella.

Liikehuoneisto, N.N:n katu, omistusosuus 30 %

- ✓ Varallisuuden lisäksi ilmoitetaan liike- ja sijoitustoiminnan velat, vastuut ja takaukset. Ilmoitetaan sitoumuksen suuruusluokka sekä peruste.

200 000 € yrityslaina

- ✗ Ei ilmoiteta omaan tai perheen jäsenten käyttöön tarkoitettuja kiinteistöjä, kiinteistöosakkeita, taide- ja keräilyesineitä, talletuksia, rahasto-osuuksia, velkoja jne.



Muut sidonnaisuudet kuten johto- ja luottamustehtävät muissa yhteisöissä

Merkitään sidonnaisuusilmoituksen kohtaan ”muut sidonnaisuudet”

Ilmoitetaan muut sidonnaisuudet kuten johto- ja luottamustehtävät yhteisöissä, joilla voisi olla vaikutusta luottamus- tai virkatehtävän hoitoon.

- Ilmoitetaan toimiminen toimitusjohtajana, varatoimitusjohtajana tai hallituksessa tai niihin verrattavissa toimissa osuustoiminnassa, järjestöissä, säätiöissä, yhdistyksissä, uskonnollisissa yhteisöissä jne. ja joilla voisi olla vaikutusta luottamus- tai virkatehtävän hoidossa.

Yhdistys X, hallituksen jäsen

- Ilmoitetaan hallitusjäsenyydet, muut merkittävää päätösvaltaa käyttävien toimielimen jäsenyydet ja johtotehtävät kunnissa ja kuntayhtymissä.

Kunta A, hallituksen puheenjohtaja / varapuheenjohtaja / jäsen

Kunta B, kunnanjohtaja

- ✘ Ei ilmoiteta johto- ja luottamustehtäviä, joilla ei olisi vaikutusta luottamus- ja virkatehtävän hoitoon. Esimerkkinä vanhempainyhdistyksen hallituksessa toimiminen.
- ✘ Ei ilmoiteta jäsenyyksiä yhdistyksissä, säätiöissä, järjestöissä, osuustoiminnassa, uskonnollisissa yhteisöissä yms.
- ✘ Ei ilmoiteta kuntien ja kuntayhtymien valtuustopaikkoja tai valtuustoon verrattavissa olevia luottamustehtäviä muissa organisaatioissa. Esimerkiksi osuustoiminnan edustajiston jäsenyyttä, ellei toiminta liity hyvinvointialueen toimintaan ja sillä voisi olla vaikutusta päätöksentekoon.
- ✘ Puolueen edustajana valittujen luottamushenkilöiden ei tarvitse ilmoittaa tehtäviä poliittisessa puolueessa.
- ✘ Ei ilmoiteta tietoja työpaikasta tai työnantajasta, ellei toiminta liity hyvinvointialueen toimintaan ja sillä voisi olla vaikutusta päätöksentekoon.
- ✘ Ei ilmoiteta tietoja harrastuksista.
- ✘ Ei ilmoiteta perheenjäsenten sidonnaisuuksia.

Vapaaehtoisesti annetut sidonnaisuusilmoitukset

Hallintosäännön 81 §:n mukaisesti tarkastuslautakunta käsittelee myös vapaaehtoisesti annettavat sidonnaisuusilmoitukset ja pitää niistä julkista rekisteriä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivuilla. Vapaaehtoisten sidonnaisuusilmoitusten kerääminen lisää päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, sillä muillakin kuin ilmoitusvelvollisilla luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla voi olla päätöksentekoon mahdollisesti vaikuttavia taloudellisia tai hallinnollisia sidoksia.

Vapaaehtoiset sidonnaisuusilmoitukset eivät ole hyvinvointialuelain 89 §:n mukaisia sidonnaisuusilmoituksia, vaan ne muodostavat oman rekisterinsä. Vapaaehtoisten ilmoitusten kerääminen edellyttää luottamushenkilön/ toimeen valitun suostumusta. Vapaaehtoinen sidonnaisuusilmoitus jätetään samaa ilmoitusväylää pitkin kuin lakisääteiset sidonnaisuusilmoituksetkin. Vapaaehtoisen sidonnaisuusilmoituksen täyttäminen katsotaan suostumuksen antamiseksi sidonnaisuusilmoituksen julkaisuun.